

חוקן דאפי כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף עט.

שחט לתודה באופנים הפסולים כדלהלן, האם קדש הלחם או לא?

חוף לזמנה	חוף למקומה	נמצא מום	שלא לשמה / נמצא טריפה
קידש ¹	קידש	לר' אליעזר: קידש ² לר' יהושע: לא קידש	לא קידש
קידש	לר' אליעזר: קידש לר' יהושע: לא קידש	לא קידש	לא קידש

חטאת³ ששחטה במחשבות פסול כדלהלן, והעלה על גבי המזבח האם תרד?

חוף לזמנה / שלא לשמה	שלא במקומה
לא תרד	תרד ⁴
לא תרד	לר' רבא: תרד לר' רבה: לא תרד ⁵

¹ בזה לכו"ע קידש, היות ומרצה לפיגולו. [וברש"י למעלה פי': הואיל והזבח בעזרה משא"כ חוף למקומו שחשב על הזבח לאוכלו בחוף].

² ומוקים ר"מ לדברי ר"א אליבא דר"ע בדוקין שבעין. דאמר ר"ע שבמום כזה שאם עלו לא ירדו, ולכך אינו דומה לנמצאת טריפה שלכו"ע לא מועיל לקדש את הלחם. ור' יהושע וכן ר' יהודה לכו"ע, ס"ל שכל מה שאמר ר"ע בדוקין שבעין שאם עלו לא ירדו, הוא רק לענין הזבח לומר שלא נפסל, אבל לגבי לקדש לחם - לא מהני.

³ ר"ת גריס: "תודה", דאמרין על קרבן תודה לעיל שאם שחטו במחשבת חוף למקומו לא מהני לקדש לחם, וכיון שמצאנו לענין לחם ששונה דין חוף למקומו מחוף לזמנו [שכן מקדש], ה"ה לענין עלתה למזבח שונה, שבחוף לזמנו ירד ובחוף למקומו לא. אבל שאר הקרבנות אין הבדל בין פסול דחוף למקומו לחוף לזמנו ובשניהם לא ירדו. עוד כתבו תוס', דיתכן דה"ה שכל קדשים קלים דינם כתודה - דכיון שמהני הזריקה שלהם להוציא האימורים ממעילה, א"כ י"ל שדוקא במחשבת חוף לזמנו שמועילה הזריקה להוציא מידי מעילה מועילה גם לענין שלא תרד, משא"כ זריקה במחשבת חוף למקומו שאינה מועילה להוציא מידי מעילה.

⁴ הלשון הראשון ס"ל שאף שבתחילה אמר רבה שלא תרד - וכו' אליעזר שקדש הלחם [ואליבא דר' יהודה דלעיל שהעמיד את מחלוקת ר"א ור' יהושע בשחט במחשבת חוף למקומו אם קדש הלחם או לא], מ"מ חזר בו לגבי רבא - שאמר כר' יהושע, כמו שר"א חזר לגבי ר' יהושע, ולכו"ע תרד.

⁵ לאיכא דאמרי, לא חזר בו רבה, דכל מה שחזר ר"א בענין קידוש הלחם הוא מכח מה שהשיבו ר' יהושע מדין שלא לשמה שלכו"ע לא קדש הלחם [גזה"כ ד"זבח תודתי" (לעיל עח:)]. משא"כ כאן, דאדרבה אי נילף משלא לשמו לכו"ע לא תרד, דכן הדין בחטאת ששחטה שלא לשמה שלא תרד.

חוקן דאףי כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף עט. - המשך

לזעירי דאין הנסכים מתקדשים⁶ אלא בשחיטת הזבח, באופנים דלהלן מה דינם?

באירע פסול בשחיטה	באירע פסול אחר שחיטה	לרבי
אינם קדושים	קדושים	
אינם קדושים	כשנפסל בזריקה: אינם קדושים כשנשפך הדם: קדושים	לר' אליעזר בר"ש

מנחות דף עט:

בדברים דלהלן, האם אמרינן לב ב"ד מתנה עליהם?

בנסכים שנפסל הזבח ⁷	בתמידים שלא הוצרכו ⁸	בשמן שהקדישו לשם מנחה ⁹	
אמרינן	לא אמרינן	לא אמרינן	לר' שמעון
אמרינן	אמרינן	לא אמרינן	לרבנן

מנין שולד תודה או תמורת תודה או חליפיה (שהופרשה לאחריות) קרבים,
ומנין שאין צריכים לחם?

מנין שקרבים?	מנין שאין צריכים לחם	
דכתיב: אם על תודה	מ- נ' ו' ד"ויקרבנו"	חליפי תודה שבאו לאחריות ¹⁰
דכתיב: אם על תודה	דכתיב: והקריב על זבח תודה	ולדות ותמורות של תודה

⁶ רש"י כתיי פירש לענין להפסל בלינה וביוצא [כלומר, כל זמן שלא נתקדשו אינם נפסלים בזה]. ותוס' פירשו, לענין שלא יכול לשנותן לזבח אחר [דאם לא נתקדשו יכול לשנותן]. וברש"י למעלה פירש בפירוש הראשון, לענין שאם נפסל הזבח נפסלים הנסכים עמו, ואינם כשרים לזבח אחר.

⁷ והיינו סוגיין דאמרינן שאם נמצא זבח פסול - אפשר להקריבם לזבח אחר, ומטעם שלב ב"ד מתנה עליהם שאם הוצרכו - הוצרכו, ואם לאו יביאם לזבח אחר. אמנם אין ב"ד יכולים להתנות שיצא לחולין, דגזרינן שמא יאמרו שמוציאים מכלי קודש לכלי חול. אבל כאן אין לגזור שמא יאמרו שנסכים של זבח אחד כשרים לזבח אחר, דמייירי שהיה הזבח האחר זבוח באותה שעה - שאז דומה כאילו מתחילה באו הנסכים לזבח השני.

⁸ היינו הדי' טלאים שנשארים בכל שנה בלשכת הטלאים שיש להם תקנה ברעייה, [שירעו עד שיסתאבו וימכרו], ובזה נחלקו ר"ש ורבנן אם לב ב"ד מתנה עליהם [שיפדו בלא רעייה] או לא.

⁹ ונפסלה המנחה, ובזה לכו"ע פסל לשם מנחה אחרת, ואין התניית לב ב"ד כאן, כיון שהשמן הוא מגופה של מנחה - ואם נפסלה המנחה נפסל עמה השמן.

¹⁰ בתחילה למדה הגמ' את הדין שנמצאים שני הקרבנות לפניו, שיכול להקריב לאיזה שירצה ולחמה עמה, מקרא [ויקרא ז: יב] ד"אם על תודה יקריבנו והקריב" וגו', ודרשינן: תודה יקריב, לומר שאיזה תודה שירצה יקריב. ומנין שאין השניה טעונה לחם, ת"ל יקריבנו, מיתור אותיות נ' ו'. ומכיון שריבה הכתוב ומיעט כנ"ל, יש לנו א"כ לשאול על עצם הדבר, שמנין שהשני בכלל קרב, דאולי גם הוא נתמעט ולא רק הלחם, וכן מנין ג"כ לולדות ותמורות תודה שקרבים וכו'.